KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

Sprawdzian z polityki zagranicznej RP

Grupa A

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **C**

3. (2 pkt) **1. P; 2. F** — po 1 pkt za zdanie

4. (4 pkt) **1–A, 2–C, 3–D, 4–B** — po 1 pkt za parę

5. (4 pkt) **1–A, 2–D, 3–B, 4–C** — po 1 pkt za parę

6. (4 pkt) **(1) bezpieczeństwo zbiorowe; (2) integracja europejska; (3) obrony zbiorowej; (4) Fort Trump** — po 1 pkt za lukę

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Multilateralizm w polskiej polityce zagranicznej oznacza preferowanie rozwiązywania problemów i realizacji celów międzynarodowych poprzez współpracę wielostronną, w ramach organizacji międzynarodowych i sojuszy, a nie wyłącznie poprzez relacje dwustronne z pojedynczymi państwami. Przykładem realizacji tej zasady jest aktywne członkostwo Polski w Organizacji Narodów Zjednoczonych — Polska uczestniczy m.in. w misjach pokojowych ONZ, a w latach 2018–2019 była niestałym członkiem Rady Bezpieczeństwa.
Punktacja: Poprawne wyjaśnienie multilateralizmu jako preferowania rozwiązywania problemów międzynarodowych poprzez współpracę wielostronną (1 pkt) + trafny przykład organizacji, np. ONZ, NATO, UE (1 pkt). 2 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Multilateralizm: współpraca wielu państw w ramach organizacji/forów (ONZ, UE, NATO). Zaleta: decyzje mają większy legitymizm i skuteczność, bo angażują wielu partnerów — łatwiej rozwiązać problemy globalne (klimat, terroryzm, pandemie) niż bilateralnie.
Punktacja: Definicja (1), zaleta (1).

9. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Soft power (J. Nye, 1990) to zdolność do wywierania wpływu przez atrakcyjność kultury, wartości i instytucji — bez użycia przymusu (hard power). Przykład 1: Instytuty Polskie (Warszawa, Berlin, Paryż) promujące polską kulturę, sztukę i naukę za granicą. Przykład 2: Polska jako model transformacji — dzielenie się doświadczeniami z krajami aspirującymi do demokracji (np. programy pomocy dla Ukrainy i Białorusi).
Punktacja: Kryterium 1 (1 pkt): definicja (Joseph Nye) — zdolność do kształtowania zachowań i preferencji innych podmiotów przez przyciąganie, atrakcyjność kulturową i wartości, bez przymusu. Kryterium 2 (1 pkt): przykład 1 — np. Instytut Polski za granicą (promocja kultury i języka), stypendia dla zagranicznych studentów. Kryterium 3 (1 pkt): przykład 2 — np. promowanie polskiego doświadczenia transformacji ustrojowej jako modelu dla innych krajów, dyplomacja historyczna (muzea, upamiętnienia).

10. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Inicjatywa Trójmorza to forma współpracy regionalnej trzynastu państw Unii Europejskiej z Europy Środkowej, Wschodniej i Południowo-Wschodniej (Grecja dołączyła w 2023 r.), położonych między Morzem Bałtyckim, Morzem Adriatyckim a Morzem Czarnym, w tym Polski. Jednym z jej celów jest rozwój wspólnej infrastruktury transportowej, energetycznej i cyfrowej łączącej te kraje w układzie północ–południe, co ma zmniejszyć ich historyczną zależność infrastrukturalną od Rosji i wzmocnić integrację regionalną w ramach Unii Europejskiej.
Punktacja: 1 pkt – poprawne wyjaśnienie (forma współpracy regionalnej państw Europy Środkowej i Wschodniej położonych między Morzem Bałtyckim, Adriatyckim i Czarnym). 1 pkt – trafny cel (np. rozwój infrastruktury transportowej, energetycznej i cyfrowej łączącej te państwa w układzie północ–południe). Maks. 2 pkt.

Grupa B

1. (1 pkt) **D**

2. (1 pkt) **D**

3. (2 pkt) **1. F; 2. P** — po 1 pkt za zdanie

4. (4 pkt) **1–C, 2–D, 3–A, 4–B** — po 1 pkt za parę

5. (4 pkt) **1–D, 2–A, 3–C, 4–B** — po 1 pkt za parę

6. (4 pkt) **(1) 1999; (2) 1; (3) 2004; (4) 7-8** — po 1 pkt za lukę

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Polityka zagraniczna to całościowa strategia państwa wobec innych podmiotów stosunków międzynarodowych, wyznaczana przez najwyższe władze (np. Prezydenta, Radę Ministrów). Dyplomacja jest natomiast narzędziem realizacji tej polityki — obejmuje negocjacje, kontakty i reprezentację interesów państwa prowadzone przez ambasadorów i innych przedstawicieli. Przykładem polityki zagranicznej jest decyzja o przystąpieniu Polski do NATO, a przykładem dyplomacji — negocjacje ambasadora dotyczące warunków tego członkostwa.
Punktacja: Poprawne wyjaśnienie różnicy (polityka zagraniczna — całościowa strategia państwa wobec innych podmiotów międzynarodowych, wyznaczana przez najwyższe władze; dyplomacja — narzędzie realizacji tej polityki poprzez negocjacje i kontakty przedstawicieli państw) — 1 pkt. Trafne przykłady obu sfer — 1 pkt. Łącznie 2 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: ZA: 1) Eliminacja kosztów wymiany walut → łatwiejszy handel. 2) Stabilność makroekonomiczna i wiarygodność na rynkach. PRZECIW: 1) Utrata niezależnej polityki pieniężnej (NBP nie mógłby ustalać stóp procentowych). 2) Ryzyko wzrostu cen w okresie przejściowym (efekt zaokrągleń).
Punktacja: 2 za (1 pkt), 2 przeciw (1 pkt).

9. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Członkostwo w Unii Europejskiej otworzyło przed Polską dostęp do jednolitego rynku europejskiego oraz swobodę przepływu osób, towarów, usług i kapitału, co ułatwiło polskim przedsiębiorstwom eksport i obywatelom — legalną pracę w innych krajach członkowskich. Istotną korzyścią gospodarczą jest dostęp do unijnych funduszy strukturalnych i spójności, dzięki którym sfinansowano liczne inwestycje infrastrukturalne w Polsce, np. budowę dróg ekspresowych i autostrad, co przyczyniło się do wzrostu gospodarczego i modernizacji kraju.
Punktacja: 1 pkt za wskazanie ogólnej korzyści z członkostwa (np. dostęp do jednolitego rynku europejskiego, swoboda przepływu osób). 1 pkt za trafną korzyść gospodarczą (np. dostęp do funduszy unijnych finansujących inwestycje infrastrukturalne). 1 pkt za rozwinięcie/uzasadnienie podanej korzyści gospodarczej konkretnym przykładem. 3 pkt.

10. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: 1) Integracja euroatlantycka (NATO + UE) — bezpieczeństwo i rozwój. 2) Polityka wschodnia (Partnerstwo Wschodnie, wsparcie Ukrainy, demokratyzacja sąsiadów).
Punktacja: 2 filary po 1 pkt.

Skala ocen (orientacyjna, 25 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	23–25 pkt
dobry (4)	19–22 pkt
dostateczny (3)	13–18 pkt
dopuszczający (2)	8–12 pkt
niedostateczny (1)	0–7 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/wos/polityka-zagraniczna-rp**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.